

Bredd och spets på Visby

lasarets neuromottagning

För att vara ett relativt litet sjukhus har Visby lasarett en mycket kompetent neuromottagning. Förutom att erbjuda ett bra patientbemötande och härliga omgivningar har kliniken ett samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset som ger utbyte med absolut spetskunskap.

Det har kallats Sveriges vackrast belägna sjukhus fler än en gång. Visby lasarett tornar upp sig alldeles intill Strandpromenaden som löper norrut från Visbys medeltida stadskärna. Östersjöns vidsträckta bölja är i ständig rörelse. Mer beständig är den medeltida Ringmuren som omfamnar Visby innerstad. Här känns det som om tiden står stilla. De betydligt mer nutida sjukhusbyggnaderna är nära granne med både havet och Visby ringmur.

På Gotland finns inget landsting. Men, för den som funderar över hur saker och ting styrs och fungerar finns ingen anledning till oro. Här finns givetvis en region och en hälso- och sjukvårdsförvaltning. Här finns också ett sjukhus som förser de drygt 58 000 invånarna med god sjukvård och folkhälsoarbete. Vissa avdelningar har dessutom ett stort ansvar gentemot öns stora besöksantal som är påtagligt under delar av året.

NEUROLOGTÅT REGION

Neuromottagningen är belägen på plan tre, där flera av rummen vetter mot havet. Neurolog Sven-Erik Bysell tar emot och visar runt medan han berättar om verksamheten.

– Jag tror att vi under en period kan ha varit Sveriges neurologtätaste region. Sett till storleken på sjukhuset och det förhållandevis lilla upptagningsområdet har vi relativt sett en stor verksamhet, berättar Sven-Erik, som tillsammans med neurologen Markku Päiväranta och ST-läkaren Therese Ljung leder arbetet.

– Med vårt geografiskt speciella läge behöver vi ha beredskap och kompetens inom alla de områden som i regel bara

“Visby lasarets neuromottagning jobbar relativt brett med diagnoser som MS, Parkinsons sjukdom, hjärntumör, stroke, ALS, epilepsi och neuromuskulära sjukdomar.”

återfinns på de stora universitetssjukhusen, fortsätter Sven-Erik Bysell.

Visby lasarets neuromottagning jobbar relativt brett med diagnoser som MS, Parkinsons sjukdom, hjärntumör, stroke, ALS, epilepsi och neuromuskulära sjukdomar. Här finns läkare, sjuksköterskor, och också knutna till mottagningen: arbetsterapeut, dietist, kurator, logoped, sjukgymnast och sekreterare.

På större sjukhus finns det ofta ett multidisciplinärt team för varje diagnos. I Visby har man i stället ett mycket välfungerande team för samtliga diagnoser. Teamet träffas en gång i veckan för att rapportera och diskutera aktuella ärenden. Sjukhuset är litet och det är lätt att få kontakt när det uppstår behov i den kliniska vardagen. Det kan gälla ett kostråd, näringsintyg, en snabb bedömning eller utlämning av hjälpmedel och så vidare. Sjukgymnast, arbetsterapeut och kurator gör även hembesök hos patienter för utprovning av hjälpme-

På Visby lasarettets neurologmottagning är det nära till de andra avdelningarna, såväl som till ett leende. Här möts neurologen Markku Päivärinta och sjuksköterskorna Anna Vestberg Bysell och Eva Smedberg.

del, anpassning av hemmet, för utbildning av personliga assistenter och hemtjänstpersonal, samt för stödsamtal.

– I runda slängar behandlar vi 100 gotlänningar med MS och lika många med Parkinsons sjukdom. Epilepsipatienterna är mångfald fler, medan ALS-fallen bara är ett par om året. Vi behöver naturligtvis ha en tydlig bredd på vår kompetens, men också specialistkunskap, eftersom vi ju i mångt och mycket har patienter som behöver vård på plats. Resor till andra län är både dyrt och oönskat ur behandlingsperspektiv, konstaterar Sven-Erik Bysell.

SAMARBETE MED KAROLINSKA

Med målsättningen att ha både bredd och spets har Visbys neuromottagning också ett viktigt och välutvecklat samar-

“Med målsättningen att ha både bredd och spets har Visbys neuromottagning också ett viktigt och välutvecklat samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och Huddinge.”

Vid horisonten ser neurologen Sven-Erik Bysell behovet av nyrekrytering till Visbys neurologiavdelning. Han hoppas att den unika arbetsplatsen lockar för kompetent personal.

bete med Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och Hudinge.

– Karolinska är vårt närmaste universitetssjukhus. Vi har ett mycket fungerande och trevligt konsultsamarbete med dem.

Knappt en gång i månaden besöker någon av Karolinskas framstående specialister inom neurologin Visby lasarett. I flera fall rör det sig om några av landets absolut skarpaste inom fältet, menar Sven-Erik Bysell:

– Faktum är att vi och våra patienter på Visby lasarett har förmånen att få möta den här sortens kvalificerade experter som många gånger Stockholmsborna har begränsade möjligheter att göra. Vi är mycket glada över det här viktiga samarbetet.

Vid behandling av patienter med hjärntumör har Visby lasarets neuromottagning ett telemedicinskt samarbete, där läkare och kontaktsjuksköterskor medverkar vid den multidisciplinära teamkonferensen. Där diskuteras undersökningsresultat, fortsatt utredning och behandling. Det här är ett användbart tillvägagångssätt och ett verktyg som ger chansen att upprätthålla toppkompetens inom alla områden, här på Gotland.

GOD VÅRD OCH SNABB KOMMUNIKATION

– Det är viktigt med tillgång till god vård på plats. Vår kommunikation är också uppskattad. Patienter som ringer hit möts i nästan samtliga fall av någon som svarar i telefon. Ingen remiss krävs, utan den som vill komma i kontakt med

Granne med havet. I Visby är lasarettbyggnaderna naturskönt placerade, precis intill Östersjön och strandpromenaden.

oss har ganska lätt att få en tid och snabbt få komma hit. Det är naturligtvis bra för patienten, men det känns även fint för oss som jobbar här att kunna erbjuda den servicen, klagör Sven-Erik Bysell.

Anna Vestberg Bysell och Eva Smedberg är sjuksköterskor på neuromottagningen. Anna förklarar hur de arbetar med mottagning och bemötande.

– Vi sjuksköterskor försöker ha telefonen öppen i stort sett hela dagarna så att vi kan svara då patienterna ringer. De behöver inte knappa in sitt personnummer och boka in någon tid då de ska bli uppringda, utan vi tar samtalet direkt. I de fall då vi inte hinner svara, när vi är upptagna med patientbesök eller behandlingar, så går det att lämna ett meddelan-

de på vår telefonsvarare. Vi ringer sedan upp så fort vi hinner. En av oss svarar i telefon och den andra tar behandlingar och besök. Vi byter uppgift varannan dag.

Denna lilla detalj är mycket uppskattad hos patienterna – inte minst eftersom många tycker det är besvärligt att knappa in siffror och följa instruktioner på telefonen. Visbys neuromottagning har helt enkelt satt tillgängligheten i fokus för att få patienterna att känna sig trygga och välkomna.

Väldigt få patienter läggs in i samband med de neurologiska behandlingarna på Visby lasarett.

– Vi är ju, fysiskt sett, en liten mottagning. Våra patienter har möjlighet att komma hit för diagnos, analys och behandling och därefter åka hem igen. Det är givetvis en annan sak

Närheten till andra enheter, som exempelvis strokeavdelningen, på sjukhuset gör samarbeten naturliga och enkla. En stunds samråd, eller bara en fika, stärker gemenskapen och bidrar till en bättre patientomsorg.

Miljö i toppklass. Bara ett stenkast från Visby lasarett ligger den medeltida Ringmuren med sina historiska lämningar och underbara strövmråden.

med dem som kommer in akut, eller de patienter som vårdas och rehabiliteras på strokeavdelningen, som vi ju samarbetar tätt med.

I ett hörnrum, med fönster mot Östersjön, doftar det svagt av kaffe. Sven-Erik sammanstrålar med några ur personalen och byter ett par ord. Stämningen andas både lugn och avskalad uppsluppenhet. En trygghet vilar över både den kustnära sjukhusbyggnaden och personalen.

EN TILLBAKABLICK OCH EN LJUS FRAMTID

Om neurologi tidigare ansågs vara mest en diagnostisk verksamhet är den i dag högst terapeutisk och med en agenda som handlar mer om att verkligen åstadkomma förbättringar.

– Lite förenklat uttryckt fanns det för 25 år sedan inte någon behandling att tala om för svårare neurologiska sjukdomar. För exempelvis MS-patienterna kom bromsande behandling för 20 år sedan. För cirka tio år sedan fick vi nya sorters antikroppar som injiceras. Så småningom kom tabletter och för ungefär fem år sedan kom högeffektiva, kraftigt sjukdomsdämpande, mediciner. Nu har vi faktiskt ett realistiskt hopp om att hitta botemedel mot tidigare "obotliga"

sjukdomar. Det har varit – och är – en väldigt stor omsvängning. Men samtidigt vet vi att den totala behandlingen handlar om mycket mer än den rena medicineringen.

Vad finns det då för utmaningar i en föränderlig omgivning och vilka problem kan kliniken stå inför, exempelvis i takt med att regionen har en målsättning att öka det totala invånarantalet på Gotland med cirka tio procent?

Sven-Erik Bysell menar att man egentligen står väl rustade, men att det på sikt kommer behövas fler läkare.

– Inte minst eftersom både jag själv och Markku är i 60-årsåldern. Vi hoppas givetvis både på att vi får hit kompetens som ser fördelarna i att jobba och leva i dessa fantastiska omgivningar, men också att vi kan utbilda och fortbilda personal på plats.

Väntrummet har fyllts på med patienter och Sven-Erik Bysells tid för småprat om neuromottagningen rinner ut. Han sneglar ut mot den där vidsträckta havsytan igen och resonerar kring det fantastiska i att ett sjukhus kan vara så underskönt placerat.

Tydlig vägvisare. Det är inte särskilt svårt att hitta fram till Visby lasarett.

NEUROLOGMOTTAGNINGEN PÅ VISBY LASARETT

Personal: två neurologer, en ST-läkare, två sjuksköterskor, arbetsterapeut, dietist, kurator, logoped, sjukgymnast, uroterapeut och sekreterare.

Läkarbesök: cirka 2 000 patientbesök årligen.

Sjuksköterskebesök: cirka 450 per år.

Telefonsamtal: cirka 600 samtal till sjuksköterska

Dagvårdsbesök: cirka 400 per år

Text & Foto:
NICKA HELLENBERG
frilansskribent & fotograf
nicka@hellenberg.se

